International

scientific and practical conference

DECEMBER 6
2024

2024

STDF

Science technology& Digital finance

Google Scholar

The main directions of socio-economic development of New Uzbekistan: problems and solutions

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

JIZZAKH BRANCH OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF UZBEKISTAN NAMED AFTER MIRZO ULUGBEK

Scientific journal of Science technology & Digital finance

The main directions of socio-economic development of New Uzbekistan: problems and solutions collection of materials of the international scientific and practical conference on the topic

(December 6, 2024)

(Part 2)

Jizzakh-2024

Department of Economics and tourism of Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
6.12.2024

The main directions of socio-economic development of New Uzbekistan: problems and solutions collection of materials of the international scientific and practical conference on the topic – Jizzahk: Department of economics and tourism of Jizzakh branch of the national university of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek, December 6, 2024, 450 pp.

Editors in charge: DSc.prof. Turakulov O.X., PhD. O'ralov A.I.

In the collection of materials of the conference, the role and role of Science, Education and production in the era of globalization, the pressing problems of the issues of interaction of these processes, feedback on their solutions were presented by mature specialists of the field.

In addition, research on the scientific and practical topic, carried out in the economics, Exact Sciences, Natural Sciences and socio-humanities during the globalization period, information is presented in the scientific and practical fields, which includes the latest innovative technologies in the fields of production.

It can be argued that this collection is one of the specific intersections of current thoughts and innovative ideas of the world of science. This scientific and practical conference was actively attended by professors and scientific researchers engaged in scientific research in Uzbekistan and foreign countries. In increasing the position of the scientific and practical conference, the professors and teachers of domestic and foreign higher educational institutions made a significant contribution.

Professors and teachers of foreign higher educational institutions who actively participated in the work of the conference made a worthy contribution to the high level of interaction with scientists of our country. The processes of international cooperation with foreign countries and exchange with them in the field of Science in the era of globalization have a positive effect on the development of Higher Education, the fields of Science and production. The materials of this conference are special in that they include a wide range of research, from theoretical developments to practical solutions, demonstrating the diversity of approaches and directions in this area.

In conclusion, it should be noted that this scientific and practical conference will be a very useful collection for everyone who is interested in modern research in the fields of further development of Higher Education, Science, Education and production in the era of globalization. The authors are responsible for the content and quality of the articles and abstracts included in the collection.

YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISHDAGI O‘ZBEKISTONNING XALQARO HAMKORLIGI VA KELAJAK STRATEGIYALARI

Qaxxorova Mashhura Baxrom qizi
O‘zMU Jizzax filiali Iqtisodiyot yo‘nalishi 1-boshqich talabasi
mashkhura396@gmail.com

Annotatsiya: Yashil iqtisodiyotga o‘tish bugungi kunda barcha mamlakatlar uchun ekologik xavfsizlikni ta’minlash va iqtisodiy barqarorlikni oshirishning muhim vositasiga aylangan. Ushbu maqola O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tishdagi xalqaro hamkorligi, amalga oshirilgan yutuqlari va kelajakdagi istiqbollari haqida batafsil ma’lumot beradi.

Аннотация: Переход к зеленой экономике является важным инструментом обеспечения экологической безопасности и устойчивости экономики для всех стран мира. Узбекистан также активно проводит реформы в этом направлении.

Abstract: The transition to a green economy has become a crucial tool for ensuring environmental security and economic sustainability worldwide. Uzbekistan is also actively undertaking reforms in this direction.

Yashil iqtisodiyotga o‘tish bugungi kunda nafaqat atrof-muhitni himoya qilish, balki iqtisodiy barqarorlikni ta’minlash va resurslardan samarali foydalanishni rag‘batlantirishning eng muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Global iqlim o‘zgarishining salbiy ta’siri va tabiiy resurslarning cheklanganligi, mamlakatlarni yashil iqtisodiyotga o‘tishning zarurligini anglashga undaydi. O‘zbekiston ham bu jarayonda faol ishtirok etmoqda, mamlakatimizda yashil iqtisodiyotga o‘tishning huquqiy asoslari va strategik rejalariga katta e’tibor qaratilmoqda. Ushbu maqolada O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tishdagi xalqaro hamkorlik, amalga oshirilgan yutuqlar va kelajakdagi istiqbollari haqida batafsil tahlil qilinadi. Shuningdek, xalqaro tashkilotlar va xorijiy davlatlar bilan amalga oshirilgan loyihalar, iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta’minlashda muhim ahamiyatga ega bo‘lgan innovatsion yondashuvlar va texnologiyalar ko‘rib chiqiladi.

O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish yo‘lida amalga oshirilayotgan islohotlar Prezident qarorlari va milliy strategiyalariga asoslanadi. 2019-yilda qabul qilingan **“2030-yilgacha O‘zbekiston Respublikasining yashil iqtisodiyotga o‘tish strategiyasi”** mamlakatning qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish, energiya samaradorligini oshirish va ekologik xavfsizlikni ta’minlashni o‘z ichiga oladi. Ushbu strategiyada 2030-yilgacha qayta tiklanuvchi energiya ulushini 25% ga yetkazish va karbonat chiqindilarini 10% ga kamaytirishni maqsad qilingan. **2021-yilda imzolangan Parij kelishuvi** esa O‘zbekistonning

Department of Economics and tourism of Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
6.12.2024

iqlim o‘zgarishiga qarshi kurashda qat'iy pozitsiyasini bildiradi. Ushbu kelishuvga qo‘shilish orqali O‘zbekiston, iqlim o‘zgarishining salbiy ta’sirlarini kamaytirish maqsadida global miqyosda amalga oshirilayotgan sa’y-harakatlarga qo‘shilish niyatini bildirgan. Kelishuvda belgilangan shartlarga binoan, O‘zbekiston iqlimga oid milliy strategiyalarni ishlab chiqishda va amalga oshirishda faol ishtirok etishga va’dani berdi. **2023-yil 1-aprelda** O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev tomonidan qabul qilingan **“Energiya samaradorligi va ekologik xavfsizlikni oshirish to‘g‘risida”gi farmon** mamlakatning energiya tizimini modernizatsiya qilish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish va ekologik xavfsizlikni ta’minlashga qaratilgan huquqiy asoslarni yaratdi. Ushbu farmon energiya samaradorligini oshirish, ekologik xavfsizlikni kuchaytirish va yashil iqtisodiyotga o‘tishni jadallashtirish uchun zarur chora-tadbirlarni belgilaydi. Farmon mamlakatda ekologik barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan amaliyotlar va strategiyalarni amalga oshirish uchun huquqiy normalar yaratishga yordam beradi.

O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonida xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik muhim rol o‘ynaydi. **Jahon banki** tomonidan taqdim etilgan 277 million AQSh dollari miqdoridagi moliyaviy yordam, O‘zbekistonning energiya samaradorligini oshirish va qayta tiklanuvchi energiya loyihalarini amalga oshirishda muhim o‘rin tutmoqda. Ushbu mablag‘lar, ayniqsa, energetika sektori infratuzilmasini yangilash, energiya samaradorligini oshirish va ekologik xavfsizlikni ta’minlashga qaratilgan loyihalar uchun ajratilgan. Bundan tashqari, **Osiyo Taraqqiyot Banki (ADB)** bilan olib borilayotgan hamkorlik doirasida 300 million dollar miqdorida investitsiyalar jalb qilindi, bu O‘zbekistonning qayta tiklanuvchi energiya sohasini rivojlantirishga katta hissa qo‘shmoqda. ADB, shuningdek, mamlakatda barqaror rivojlanishni ta’minlash, yashil texnologiyalarni joriy etish va energiya samaradorligini oshirish bo‘yicha keng ko‘lamli loyihalarni moliyalashtirmoqda. **BMT Atrof-muhit dasturi (UNEP)** bilan amalga oshirilgan hamkorlik davomida, **“Barqaror qishloq xo‘jaligi”** loyihasi doirasida 1,5 million dollarlik grant mablag‘lari jalb etildi. Bu grantlar, asosan, qishloq xo‘jaligida ekologik toza texnologiyalarni joriy etish, suvni tejash va tabiiy resurslardan samarali foydalanish orqali barqaror rivojlanishni ta’minlashga qaratilgan. Bu xalqaro hamkorlik O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonini jadallashtirishga va ekologik barqarorlikni ta’minlashga yordam bermoqda.

O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tishdagi muvaffaqiyatlari xorijiy davlatlar bilan amalga oshirilgan yirik loyihalar orqali yanada mustahkamlanmoqda. **Birlashgan Arab Amirliklari (Masdar)** kompaniyasi bilan Samarqand viloyatida 100 MVt quvvatga ega quyosh energiyasi stansiyasi qurildi. Ushbu loyiha, O‘zbekistonning qayta tiklanuvchi energiya sohasidagi eng yirik loyihalaridan biri bo‘lib, mamlakatning energiya manbalarini diversifikatsiya qilishga va ekologik barqarorlikni ta’minlashga yordam beradi. **Xitoy** bilan amalga oshirilgan hamkorlikda **Forish tumanida 500 MVt quvvatga ega quyosh energiyasi** stansiyasining qurilishi amalga oshirilmoqda. Bu loyiha, O‘zbekistonning qayta tiklanuvchi energiya manbalariga bo‘lgan qaramligini kamaytirishga va uning

Department of Economics and tourism of Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
6.12.2024

energiya xavfsizligini ta’minlashga xizmat qiladi. **Germaniya** bilan xususiy sektorni yashil iqtisodiyotga o‘tkazish uchun 3 million yevro miqdorida grant mablag‘lari ajratildi. Ushbu mablag‘lar, xususan, energiya samaradorligini oshirish va ekologik texnologiyalarni rivojlantirish bo‘yicha loyihalarni amalga oshirishga sarflanadi. Shuningdek, Germaniya bilan hamkorlikda amalga oshirilgan energiya samaradorligi dasturlari O‘zbekistonning sanoat tarmoqlarida energiya sarfini kamaytirishga yordam bermoqda. Xorijiy davlatlar bilan amalga oshirilgan ushbu loyihalar, O‘zbekistonning global yashil iqtisodiyotga o‘tishdagi o‘rni va mamlakatning ekologik barqarorligini oshirish yo‘lida erishgan yutuqlarini yanada mustahkamlamoqda. Ushbu xalqaro hamkorliklar orqali O‘zbekiston texnologik innovatsiyalarni o‘zlashtirib, yashil iqtisodiyotga o‘tish borasida zamonaviy yechimlarni joriy etmoqda.

O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonidagi erishgan natijalar nafaqat atrof-muhitni himoya qilish, balki iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga ham ijobiy ta'sir ko‘rsatmoqda. 2022-yilda qayta tiklanuvchi energiya sohasidagi yutuqlar va energiya samaradorligini oshirish borasidagi chora-tadbirlar mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga katta hissa qo‘shdi. Shu bilan birga, energiya samaradorligini oshirish va qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish orqali mamlakat iqtisodiyotining barqarorligi mustahkamlanmoqda. 2024-yilda bu jarayon davom etib, energiya ishlab chiqarishdagi qayta tiklanuvchi manbalarning ulushi 2 GVt quvvatga yetdi, bu mamlakatning energiya balansida qayta tiklanuvchi manbalar ulushining oshishiga xizmat qildi. Shuningdek, karbonat chiqindilarini kamaytirish bo‘yicha amalga oshirilgan chora-tadbirlar O‘zbekistonning global iqlim o‘zgarishiga qarshi kurashdagi qat'iy pozitsiyasini ko‘rsatmoqda. Bu nafaqat ekologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi, balki xalqaro iqlim kelishuvlariga bo‘lgan majburiyatlarni bajarishda muhim omil hisoblanadi. 2030-yilgacha karbonat chiqindilari miqdorining yana 10% ga kamayishi rejasi, mamlakatning ekologik siyosatining samaradorligini oshirishga yordam beradi. Shu bilan bir qatorda, yangi ish o‘rinlari yaratish va aholi bandligini ta'minlash bo‘yicha qayta tiklanuvchi energiya sektori muhim rol o‘ynaydi. 2022-yilda bu sohada yaratilgan 10 mingdan ortiq yangi ish o‘rni, nafaqat energiya samaradorligi va ekologik barqarorlikni ta'minlashga, balki iqtisodiy o‘sishni qo‘llab-quvvatlashga xizmat qilmoqda. Yashil iqtisodiyotga o‘tishning kelgusi yillarda ham yangi ish o‘rinlari yaratishda davom etishi, mamlakatda iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga va ijtimoiy adolatni kuchaytirishga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tishi ekologik xavfsizlikni ta'minlash, iqlim o‘zgarishiga qarshi kurashish va iqtisodiy barqarorlikni oshirish uchun muhim qadam bo‘lib, mamlakatning barqaror rivojlanish yo‘lida erishgan yutuqlarini yanada mustahkamlashga yordam beradi. Prezident farmonlari, milliy strategiyalar, xalqaro tashkilotlar va xorijiy davlatlar bilan amalga oshirilgan hamkorliklar orqali O‘zbekiston yashil iqtisodiyotga o‘tishning asosiy bosqichlarini amalga oshirgan. Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish, energiya samaradorligini oshirish va karbonat

chiqindilarini kamaytirish borasida erishilgan yutuqlar, ayniqsa, mamlakatning iqlim siyosatidagi qat'iyatliligini ko‘rsatadi. Kelajakda O‘zbekistonning yashil iqtisodiyotga o‘tish istiqbollari yanada kengayib, yangi texnologiyalarni joriy etish va yashil shaharlar qurish kabi tashabbuslar orqali ekologik va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashni davom ettiradi. Shu bilan birga, xalqaro hamkorlik va texnologik innovatsiyalarni o‘zlashtirish O‘zbekistonni mintaqaviy yashil iqtisodiyotning yetakchisi sifatida ko‘rsatishga yordam beradi. Barcha amalga oshirilgan ishlar va rejalashtirilgan loyihalar O‘zbekistonning kelajakda yashil iqtisodiyot yo‘lida katta muvaffaqiyatlarga erishishiga zamin yaratmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. (2020). *Yashil iqtisodiyotga o‘tishning barqaror rivojlanish tamoyillarini ishlab chiqish* [Qaror]. O‘zbekiston Respublikasi Hukumatining rasmiy sayti. https://www.gov.uz
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2019, 4-oktabr). *2030-yilgacha O‘zbekiston Respublikasining yashil iqtisodiyotga o‘tish strategiyasi* [Farmon]. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy sayti. https://www.president.uz
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2023, 1-aprel). *Energiya samaradorligini oshirish va ekologik xavfsizlikni ta’minlash to‘g‘risida* [Farmon]. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy sayti. https://www.president.uz
4. UNEP. (2022). *Global Green Economy Outlook*. United Nations Environment Programme. https://www.unep.org
5. World Bank. (2021). *Uzbekistan’s Green Economy Transition: Progress and Prospects*. The World Bank. https://www.worldbank.org
6. Asian Development Bank. (2023). *Energy Efficiency and Renewable Energy Projects in Uzbekistan*. Asian Development Bank. https://www.adb.org
7. Saitov, S. (2024). Improvement of accounting and audit in road transport enterprises. SPAST Abstracts, 2(02). Retrieved from https://spast.org/techrep/article/view/4927
8. Saitov S. TRANSPORT KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH //Journal of Contemporary World Studies. – 2024. – T. 2. – №. 4. – C. 41-47.
9. Saitov S. JAHON IQTISODIYOTIDA ERKIN IQTISODIY HUDUDLARNING TUTGAN O ‘RNI VA AHAMIYATI //Science technology&Digital finance. – 2024. – T. 2. – №. 4. – C. 23-31.
10. Saitov S. O ‘ZBEKISTONNING TASHQI SAVDOSI: RAQAMLAR, MUAMMOLAR VA YECHIMLAR //Journal of Contemporary World Studies. – 2024. – T. 2. – №. 4. – C. 48-53.
11. Saitov S. KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASIDA BUXGALTERIYA HISOBI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO ‘NALISHLARI //Science technology&Digital finance. – 2024. – T. 2. – №. 4. – C. 32-37.
12. Saitov S., Bozorboyev D. O ‘ZBEKISTONDA DAVLATNING PUL-KREDIT SIYOSATI, UNING DASTAKLARI VA AMALGA OSHIRISH

VOSITALARI //Science technology&Digital finance. – 2024. – T. 2. – №. 4. – C. 43-47.
13. Saitov S., Abdulhamidov A. REAL SEKTORNI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH //Journal of Contemporary World Studies. – 2024. – T. 2. – №. 4. – C. 54-57.
14. Saitov S., Abduraxmonov M. MILLIY IQTISODIYOTDA MULKCHILIK MUNOSABATLARINI AMALGA OSHIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH //International scientific and practical conference. – 2024. – T. 1. – №. 2. – C. 34-37.
15. Saitov S., Asrayev S. O ‘ZBEKISTONNING EKSPORT FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA EKSPORTNI RAG ‘BATLANTIRISH AGENTLIGINING O ‘RNI //International scientific and practical conference. – 2024. – T. 1. – №. 2. – C. 64-41.
16. Saitov S., Asrayev S. O ‘ZBEKISTONDA DAVLAT MOLIYA TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI //International scientific and practical conference. – 2024. – T. 1. – №. 2. – C. 53-63.

Department of Economics and tourism of Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
6.12.2024